

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 8

«МЕДІАРЕГУЛЮВАННЯ»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Факультет	Журналістики
Кафедра	Соціальних комунікацій
Семестр	I
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська
Викладач	д.н.із с.к., проф.каф.. Мітчук Ольга Андріївна
Контактна інформація	o.mitchuk@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Медіарегулювання» буде корисна майбутнім журналістам, піарникам, а також тим, хто планує підвищити необхідні у подальшій роботі журналіста-практика основні знання у сфері інформаційного законодавства України та міжнародного інформаційного права, проаналізувати стан сучасного інформаційного законодавства, шляхи удосконалення правової бази діяльності засобів масової інформації. Увага студентів зосереджується на інформації як об'єкті правовідносин, балансі між безумовністю свободи слова, свободи масової інформації й необхідністю їх часткового обмеження в інтересах суспільства, особи, держави; правовому забезпеченні режиму доступу журналіста до джерел інформації; правових, економічних, організаційних засадах державної підтримки ЗМІ та соціального захисту журналіста; законодавчих нормах діяльності працівника ЗМІ в умовах виборчого процесу.</p>
Мета та цілі	<p>Метою курсу є формування системи знань з питань медіа-законодавства, джерел міжнародного інформаційного права й чинного інформаційного законодавства України зокрема, усвідомлення на цій основі правового статусу та законодавчих гарантій забезпечення діяльності мас-медіа в цілому й журналіста зокрема. Завдання курсу: Знати основні джерела міжнародного права, що регулюють діяльність мас-медіа в Україні; конституційно-правовий статус засобів масової інформації в Україні, особливості правового регулювання різновидів мас-медіа. Вільно розуміти базові поняття та терміни мас-медійного законодавства України. Практикувати фахове орієнтацію в основних правових документах з питань захисту прав громадян на інформацію, функціонування мас-медіа та забезпечення журналістської діяльності; застосовувати знання медіа-законодавства у практичній журналістській діяльності; уникати ситуацій, коли журналіст/мас-медіа може порушити законодавство чи потрапити в небезпеку. Орієнтуватися в основних</p>

	правових документах з питань захисту прав громадян на інформацію, функціонування мас-медіа та забезпечення журналістської діяльності; застосовувати знання медіа-законодавства у практичній журналістській діяльності; уникати ситуацій, коли журналіст/мас-медіа може порушити законодавство чи потрапити в небезпеку
Результати навчання	У результаті вивчення дисципліни здобувач освіти повинен знати основні джерела міжнародного права, що регулюють діяльність мас-медіа в Україні; конституційно-правовий статус засобів масової інформації в Україні, особливості правового регулювання різновидів мас-медіа. Вільно розуміти базові поняття та терміни мас-медійного законодавства України. Практикувати фахове орієнтацію в основних правових документах з питань захисту прав громадян на інформацію, функціонування мас-медіа та забезпечення журналістської діяльності; застосовувати знання медіа-законодавства у практичній журналістській діяльності; уникати ситуацій, коли журналіст/мас-медіа може порушити законодавство чи потрапити в небезпеку. Орієнтуватися в основних правових документах з питань захисту прав громадян на інформацію, функціонування мас-медіа та забезпечення журналістської діяльності; застосовувати знання медіа-законодавства у практичній журналістській діяльності; уникати ситуацій, коли журналіст/мас-медіа може порушити законодавство чи потрапити в небезпеку
Soft skills: компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Здатність планувати час та управляти ним. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. Здатність цінувати і поважати різноманітність і мультикультурність, реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Комунікативістика», «Медіаполітика».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Доступ до публічної інформації: інформаційні запити, їх подання та відповідальність.	Публічна інформація: міжнародні стандарти та український досвід. Забезпечення доступу до інформації. Запит на інформацію. Режими доступу до інформації. Відповідальність за порушення права на інформацію.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.

2. Захист журналістських джерел.	Поняття захисту журналістських джерел. Міжнародно-правовий захист журналістських джерел інформації. Гарантії захисту журналістських джерел в українському законодавстві.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
3. Авторське право в мас-медіа.	Поняття та еволюція розвитку авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Виникнення авторського права та реєстрація. Особисті немайнові і майнові права авторів. Вільне використання творів. Дотримання авторських прав в Інтернеті. Суміжні права. Відповідальність за порушення авторських та суміжних прав.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
4. Особливість і правового регулювання друкованих засобів масової інформації.	Поняття та правові основи діяльності друкованих ЗМІ. Умови та порядок державної реєстрації друкованих ЗМІ. Правовий захист журналістів. Роздержавлення друкованих ЗМІ.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
5. Особливість і правового регулювання системи телерадіомовлення в Україні.	Правові засади функціонування телерадіомовлення в Україні. Початок та припинення мовлення. Вимоги до змісту програм. Ліцензування телерадіомовлення. Захист суспільної моралі: система класифікації фільмів та візуальні позначки на телебаченні.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базова

1. Гуз А.М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу: Навчальний посібник / А.М. Гуз. – К.: КНТ, 2007. – 260 с.
2. Інформаційний простір України: Словник-довідник законодавчих термінів: довідково-навчальне видання / Автор-укладач Я.О.Чепуренко / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – К.: "Освіта України", 2008. – 544 с.
3. Інформація та реклама в Україні: зб. законодав. і нормат. актів: (офіц. текст)/ упоряд. Ю.В. Паливода. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2010. – 440 с.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України: Посібник / О.Д. Кузнецова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка, 2006. – 352 с.
5. Марущак А.І. Інформаційне право: доступ до інформації: Навчальний посібник / А.І.

Марущак. – К.: КНТ, 2007. – 532 с.

6. Основи інформаційного права України: навч. посіб./ В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.М. Брижко; за ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2009. – 414 с.

7. Марущак А. Доступ до інформації: права журналістів / А. Марущак . –[Електронний ресурс]: http://www.uapp.org/uk/legal_library/11/21.html.

8. Приступенко Т.О. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Т.О.Приступенко. — К., 2011. — 351 с

9. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія / В.С. Цимбалюк.– К.: “Освіта України”, 2010. – 388 с.

Додаткова

1. Усі міжнародно-правові акти та справи Європейського суду з прав людини можна знайти: на сайтах Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Інституту медіа права (<http://www.medialaw.kiev.ua>), Міністерства юстиції України (<http://www.minjust.gov.ua>).

2. Буткевич В.Г., Маляренко В. Т. Європейський суд з прав людини та українське судочинство: питання взаємодії// Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 4 – С. 7.

3. Законы и практика СМИ в Европе, Америке и Австралии: АРтиКль XIX. М.: Права человека, 1996.

4. Кобзар Ю.М. Сучасні механізми державного регулювання телерадіомовлення: міжнародні стандарти і досвід європейських країн // http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/tppd/2008-3/R_2/08kymdek.pdf.

5. Досвід функціонування механізму державного замовлення у сфері телерадіомовлення в контексті розбудови Суспільного телерадіомовлення в Україні. Аналітична доповідь / Громадська організація «Лабораторія законодавчих ініціатив». – К., 2008.

6. Зідорук С.І., Гнатюк С.Л. Суспільне мовлення: український варіант // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 4 (9). – С. 77-84.

7. Концепції Суспільного мовлення в Україні: потенціал реалізації // <http://www.niss.gov.ua/Monitor/April/16.htm>.

8. Правове регулювання суспільного мовлення: стандарти ЄС, Ради Європи та досвід країн–членів Євросоюзу / Інститут прикладних досліджень “Право” за підтримки Міжнародного фонду “Відродження” та Агентства з міжнародного розвитку США (USAID). Доповідь. – К., 2007.

15.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Акулов С. Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання воєнно-політичних конфліктів [Електронний ресурс] / С. Акулов. — Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=38&c=735>

Білошицький С. Є. ООН у системі глобального управління: перспективи реформування і демократизації [Електронний ресурс] / С. Є. Білошицький. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2010_30/Gileya30/P15_doc.pdf

Погорська І. Неурядові організації в зовнішній політиці США [Електронний ресурс] / І. Погорська. — Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/861/>

Протасова О. Л. Современные международные отношения [Електронний ресурс] / О. Л. Протасова. — Режим доступу: <http://www.tstu.ru/education/elib/pdf/2007/protasova-r.pdf>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно з розкладом, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	40
Індивідуальна науково-дослідна робота	20
Підсумковий контроль (теми 1-5)– залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни